

Ռիմմա Էդուարդի Ավայան

✉ r.avalyan@ysu.am

Կենսաբանության գիտահետազոտական ինստիտուտ

Ընդհանուր և մոլեկուլային գենետիկայի լաբորատորիա
Ավագ գիտաշխատող

Կրթություն

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Ֆակուլտետ	Կենսաբանության ֆակուլտետ
Տարեթիվ	1979 - 1984
Աստիճան/կոչում	Դիպլոմավորված մասնագետ

Գիտական աստիճան/կոչում

Հաստատություն	ԵՊՀ, Կենսաբանության ֆակուլտետ
Տարեթիվ	1991
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների թեկնածու
Մասնագիտություն	Կենսաբանական գիտություններ
Գիտական ղեկավար	Բեգլարյան Ն.Պ., Ջամինյան Ս.Ս.
Գիտական թեմա	Որոշ վայրի և կուլտուրական հացազգիների փոփոխականության համեմատական ուսումնասիրությունը մի շարք սերունդներում հիբրիդիզացիայի ազդեցության տակ

Լեզուների իմացություն

Հայերեն Րусский English

Աշխատանքային փորձ

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան, Կենսաբանության ֆակուլտետ, ԳՀԻ "Կենսաբանություն"
Ժամանակահատված	2018 մինչ օրս
Պաշտոն	Ավագ գիտաշխատող

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան, Կենսաբանության ֆակուլտետ, ԳՀԻ "Կենսաբանություն"
Ժամանակահատված	2007 - 2018
Պաշտոն	գիտաշխատող

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան, Կենսաբանության ֆակուլտետ, գենետիկայի և բջջաբանության ամբիոն
Ժամանակահատված	1979 - 2007
Պաշտոն	ավագ լաբորանտ

Գիտական հետաքրքրություններ

- բույսերի գենետիկա, Էկոլոգիական գենետիկա, կենսաթեստավորում
- բույսերի գենետիկա, Էկոլոգիական գենետիկա, գենետիկական մոնիտորինգ,
կենսաթեստավորում

Միջազգային կոնֆերանսների և սեմինարների մասնակցություն

15/11/2023	«Շրջակա միջավայրի վիճակի և աղտոտվածության մոնիտորինգ»; Համառուսաստանյան գիտաժողով, Ռուսաստանի Դաշնություն
01/04/2019 - 05/04/2019	«Էկոլոգիա և Էվոլյուցիա. Նոր հորիզոններ»; Միջազգային գիտաժողով՝ նվիրված ակադեմ. Շվարցա Ս.Ս. 100-ամյակին Ռուսաստանի Դաշնություն
07/09/2020 - 08/09/2020	YII Միջազգային Վերեջազին անվան Բայկալյան կոնֆերանս Ռուսաստանի Դաշնություն
16/09/2020 - 18/09/2020	Ջրային Էկոտոքսիկոլոգիայի համառուսաստանյան կոնֆերանս «Մարդածին ազդեցությունը ջրային օրգանիզմների և Էկոհամակարգերի վրա» Ռուսաստանի Դաշնություն
29/08/2022 - 03/09/2022	III Համառուսաստանյան գիտաժողով «Եվրասիայի բուսական աշխարհի ոլսումնասիրության և պահպանման հիմնախնդիրները» Ռուսաստանի Դաշնություն

Անդամակցություն

Հաստատություն	Հայկական բուսաբանական ընկերություն
Ժամանակահատված	2012 մինչ օրս

Հրապարակումներ

Հոդված

Application of Tradescantia-based test systems for the assessment of genotoxic effects of environmental radioactivity of undisturbed mountain soils (Aragats Massif, Armenia)

Olga Belyaeva, Rimma Avalyan, Anzhela Sargsyan, Anahit Atoyants, Evelina Agadjanyan,

Հոդված

Biotesting of a freshwater (river) ecosystem water quality by genetic markers of Tradescantia model test system

Avalyan R.E., Asatryan V.L., Aroutiounian R.M., Atoyants A.L.

Limnology and Freshwater Biology 2025 409-413

Հոդված

Ecotoxicological assessment of the mutagenicity level of agricultural soils based on the soil-plant system

Atoyants A.L., Aghajanyan E. A., Avalyan R.E.

E3S Web of Conferences 2025 1-6

Հոդված

Assessment of genotoxic risks of technogenic pollution of agricultural soils (Оценка генотоксических рисков техногенного загрязнения сельскохозяйственных почв)

Atoyants, Anahit L., Avalyan, Rimma E.

Гигиена и санитария (Gigiena i Sanitariya) 2025 772-777

Հոդված

Assessment of the condition and mutagenic potential of arable soils based on the soil-plant system

Avalyan R.E., Atoyants A.L., Sukiasyan A.R., Kirakosyan A.A., Yesayan P.A., Aroutiounian R.M.

Теоретическая и прикладная экология (Theoretical and Applied Ecology) 2025 171-177

Հոդված

ASSESSMENT OF GEOCHEMICAL PROPERTIES AND GENOTOXICITY OF SOILS BY MACRO-AND TRACE ELEMENTS CONTAINED IN THEM

A. R. SUKIASYAN, G. S. SIMONYAN, A. L. ATOYANTS, R. E. AVALYAN, E. A. AGHAJANYAN,

T. A. JHANGIRYAN, S. A. HUNANYAN, A. A. KIRAKOSYAN

Journal of Environmental Protection and Ecology 2024 785-800

Հոդված

Tradescantia-Based Test Systems Can Be Used for the Evaluation of the Toxic Potential of Harmful Algal Blooms

Alla Khosrovyan, Rima Avalyan, Anahit Atoyants, Evelina Aghajanyan, Lusine Hambaryan,

Rouben Aroutiounian, Bardukh Gabrielyan

Water 2023 2500

Հոդված

Биоиндикация состояния поверхностных вод в прибрежных участках оз. Севан и изучение уровня генотоксичности воды в период эвтрофикации

Р. М. Арутюнян, Р. Э. Авалян, Л. Р. Гамбарян, А. Л. Атоянц, Э. А. Агаджанян, Э. Х. Гукасян,

Б. К. Габриелян

ՀՀ ԳԱԱ զեկոլոգիաներ 2023 51-59

Հոդված

Использование двух модельных тест систем при генетическом мониторинге загрязнения

пресноводной гидроэкосистемы

Азарян Н.Г., Авалян Р.Э., Атоянц А.Л., Агаджанян Э.А.

Мониторинг состояния и загрязнения окружающей среды: приземный климат, загрязняющие и климатически активные вещества
2023 196-199

Հոդված

Assessment of the mutagenic potential of the water of an urban river by means of two Tradescantia-based test systems

Alla Khosrovyan, Evelina Aghajanyan, Rima Avalyan, Anahit Atoyants, Lilit Sahakyan, Bardukh Gabrielyan, Rouben Aroutiounian

Mutation Research - Genetic Toxicology and Environmental Mutagenesis 2022 503449

Հոդված

ОЦЕНКА СОСТОЯНИЯ ВОДЫ ОЗЕРА СЕВАН В ЛЕТНИЙ ПЕРИОД С ПРИМЕНЕНИЕМ МОДЕЛЬНЫХ ТЕСТ-ОБЪЕКТОВ

Р. Э. Авалян, А. Л. Атоянц, Л. Р. Гамбарян, Э. А. Агаджанян, Б. К. Габриелян, Р. М. Арутюнян

Труды Института биологии внутренних вод им. И.Д. Папанина РАН 2022 26-37

Հոդված

ОЦЕНКА ГЕНОТОКСИЧНОСТИ ПОЧВ ПРИРОДНЫХ ЛАНДШАФТОВ АРМЕНИИ С УЧЕТОМ СОДЕРЖАНИЯ В НИХ РАДИОНУКЛИДОВ В СИСТЕМЕ ПОЧВА-РАСТЕНИЕ

Авалян Р.Э., Атоянц А.Л., Агаджанян Э.А., Арутюнян Р.М.

Вопросы степеведения 2022 94-106

Հոդված

Биотестирование воды городских речных систем Армении с применением модельной тест-системы

Авалян Р.Э., Агаджанян Э.А., Атоянц А.Л., Арутюнян Р.М.

Теоретическая и прикладная экология (Theoretical and Applied Ecology) 2021 97-103

Հոդված

Биотестирование водных проб оз. Севан в период цветения воды и после обработки цеолитом с применением модельного тест-объекта

Р. М. Арутюнян, Р. Э. Авалян, А. Л. Атоянц, Э. А. Агаджанян, Б. К. Габриелян

ՀՀ ԳԱԱ զԵԼոԿոճեր 2021 294-301

Հոդված

Assessing a Freshwater Ecosystem Using Tradescantia Model Test Object

Aghajanyan E., Avalyan R., Atoyants A., Khosrovyan A., Aroutiounyan R.

WATER AIR AND SOIL POLLUTION 2020 1-8

Հոդված

Detection of mutagenic activity of Lake Sevan water using Trad-SHM and TradMCN bioassays

Avalyan R.E., Aghajanyan E.A., Atoyants A.L., Aroutiounyan R.M.

Limnology and Freshwater Biology 2020 643-644

Հոդված

Применение растительной тест-системы традесканции для оценки мутагенной и цитогенетической активности водных проб оз.Севан (Армения)

Авалян Р.Э., Агаджанян Э.А., Атоянц А.Л., Арутюнян Р.М.
Экология и эволюция: Новые горизонты 2019 403-405

Հոդված

Применение модельной тест системы традесканции (клон 02) для скрининга генетических эффектов воды озера Севан (Армения)

Авалян Р.Э., Агаджанян Э.А., Атоянц А.Л., Арутюнян Р.М.
Озера Евразии: Проблемы и пути их решения 2019 21-24

Հոդված

Bioindication of water pollution of Lake Sevan freshwater ecosystem (Armenia) using model test-object

Aghajanyan E.A., Avalyan R.E., Atoyants A.L., Aroutiounyan R.M.
Limnology and Freshwater Biology 2019 236-239

Հոդված

Clastogenecity evaluation of water of Lake Sevan (Armenia) using Tradescantia micronucleus assay

E.A. Aghajanyan, R.E. Avalyan, A.E. Simonyan, A.L. Atoyants, B.K. Gabrielyan, R.M. Aroutiounian, A. Khosrovyan
Chemosphere 2018 1-6

Հոդված

Биотестирование пресноводных экосистем с применением модельного тест-объекта

Агаджанян Э.А., Авалян Р.Э., Атоянц А.Л., Арутюнян Р.М.
Пресноводные экосистемы - современные вызовы 2018 82-83

Հոդված

Application of plant test-object for bioindication of freshwater ecosystems pollution

Avalyan R.E., Aghajanyan E.A., Atoyants A.L., Simonyan A.E.
Перспективы развития и проблемы современной ботаники 2018 9-11

Հոդված

BIOTESTING OF LAKE SEVAN WATER USING TWO MODEL TEST-SYSTEMS

Avalyan R.E., Aghajanyan E.A., Atoyants A.L., Azaryan N.H., Aroyan A.R.
2nd International Young Scientists Conference on Biodiversity and Wildlife Conservation Ecological Issues 2018 93-94

Հոդված

Генетический мониторинг загрязнения гидроэкосистем с использованием модельного тетс-объекта

Авалян Римма Эдуардовна, Агаджанян Эвелина Арташевна, Атоянц Анаит Леоновна, Арутюнян Рубен Михайлович
Мониторинг состояния и загрязнения окружающей среды. Основные результаты и пути развития. Тезисы докладов Всероссийской научной конференции 2017 391-392
http://www.igce.ru/conferences_pem2017_theses

Հոդված

Assessment of mutagenicity of water from Lake Sevan, Armenia with application of

Tradescantia (clone 02)

Avalyan R.E., Aghajanyan E.A., Khosrovyan A., Atoyants A.L., Simonyan A.E., Aroutiounian R.M.

Mutation Research-Fundamental and Molecular Mechanisms of Mutagenesis 2017 8-13

<http://scitecard.com/zurnal/mutation-research-genome-instability-and-disease/>

Հոդված

Применение растительной тест-системы для биотестирования природных водных ресурсов

Агаджанян Э.А., Авалян Р.Э., Атоянц А.Л., Арутюнян Р.М.

ПРОБЛЕМЫ ИЗУЧЕНИЯ И СОХРАНЕНИЯ РАСТИТЕЛЬНОГО МИРА ЕВРАЗИИ 2017 143-145

Հոդված

Биотестирование почв Сюникского марза Армении с применением модельного тест-объекта клон 02 традесканции в системе почва-растение

Атоянц А.Л., Авалян Р.Э., Агаджанян Э.А., Геворкян А.Л., Арутюнян Р.М.

Հայաստանի Կենսաբանական հանդես 2016 30-34

<http://www.flib.sci.am/eng/Biology/>

Հոդված

Определение генотоксичности воды бассейна оз. Севан с применением тест-системы традесканции (клон 02)

Агаджанян Эвелина Арташевна, Авалян Римма Эдуардовна, Атоянц Анаит Леоновна

Актуальные проблемы современной науки в 21 веке. Материалы международной конференции 2016 15-16

<http://aprobacia.ru/a413.html>

Հոդված

Изучение генетических эффектов в системе почва-растение при биотестировании техногенных территорий

Агаджанян Эвелина Арташевна, Авалян Римма Эдуардовна, Атоянц Анаит Леоновна,

Арутюнян Рубен Михайлович

Наука вчера, сегодня, завтра. Сборник статей по материалам международной конференции 2016 8-12

<https://sibac.info/conf/science/iv>

Հոդված

Применение растительного тест-объекта для мониторинга in situ природных территорий

Агаджанян Э.А., Авалян Р.Э., Атоянц А.Л., Арутюнян Р.М.

Роль ботанических садов в сохранении и мониторинге биоразнообразия Кавказа. Материалы Международной научной конференции 2016 3-7

http://apsnyteka.org/2938-rol_botanicheskikh_sadov_v_sokhranenii_i_monitoringe_...

Հոդված

ИЗУЧЕНИЕ ГЕНЕТИЧЕСКИХ ЭФФЕКТОВ В ПРИРОДНЫХ ЭКОСИСТЕМАХ С ПРИМЕНЕНИЕМ РАСТИТЕЛЬНОГО ТЕСТ-ОБЪЕКТА

Атоянц А.Л., Агаджанян Э.А., Авалян Р.Э., Симонян А.Э., Арутюнян Р.М.

Труды по прикладной ботанике, генетике и селекции 2015 346-356

Գիտաժողովի նյութ

Биотестирование почв природных и техногенных территорий Сюникского марза Армении с применением растительного тест-объекта

Атоянц А.Л., Авалян Р.Э., Агаджанян Э.А., Арутюнян Р.М.

Գիտաժողովի նյութ

Assessment of clastogenic effects in the ecosystems of Armenia using model test-object

Atoyants A.L., Aghajanyan E.A., Simonian A.E., Avalyan R.E.

Գիտաժողովի նյութ

DETECTION OF GENOTOXIC AND CLASTOGENIC EFFECTS OF SOILS POLLUTION IN ARMENIA WITH APPLICATION OF TRADESCANTIA (CLONE 02) TEST SYSTEM

Atoyants A.L., Aghajanyan E.A., Avalyan R.E., Hovhanisyan G.G., Aroutiounian R.M.

Գիտաժողովի նյութ

К проблеме сохранения дикорастущих пшениц Армении

Минасбекян Л.А., Авалян Р.Э.

Գիտաժողովի նյութ

CURRENT PROBLEMS OF STUDY AND PRESERVE OF WHEAT GENE POOL OF ARMENIA

L.A. Minasbekyan, R.E. Avalyan

Գիտաժողովի նյութ

Биотестирование пресноводных экосистем с применением модельного тест-объекта

Агаджанян Э.А., Авалян Р.Э., Атоянц А.Л., Арутюнян Р.М.

Գիտաժողովի նյութ

ОЦЕНКА ГЕНОТОКСИЧЕСКИХ ЭФФЕКТОВ ПРИ ГЕНЕТИЧЕСКОМ МОНИТОРИНГЕ ПРЕСНОВОДНЫХ ЭКОСИСТЕМ АРМЕНИИ

Агаджанян Э.А., Авалян Р.Э., Атоянц А.Л., Арутюнян Р.М.

Գիտաժողովի նյութ

БИОТЕСТИРОВАНИЕ КЛАСТОГЕННЫХ ЭФФЕКТОВ ПРЕСНОВОДНЫХ ЭКОСИСТЕМ АРМЕНИИ С ПРИМЕНЕНИЕМ МОДЕЛЬНОГО ТЕСТ-ОБЪЕКТА

Р. Э. Авалян, Э. А. Агаджанян, А. Л. Атоянц, Р. М. Арутюнян

Գիտաժողովի նյութ

ИЗУЧЕНИЕ КЛАСТОГЕННОЙ АКТИВНОСТИ ГЛУБИННЫХ ВОД ОЗ. СЕВАН С ПРИМЕНЕНИЕМ МОДЕЛЬНОЙ ТЕСТ СИСТЕМЫ

Авалян Р.Э., Агаджанян Э.А., Атоянц А.Л., Арутюнян Р.М.

Գիտաժողովի նյութ

ПРИМЕНЕНИЕ СИСТЕМЫ ПОЧВА-РАСТЕНИЕ ДЛЯ БИОТЕСТИРОВАНИЯ РАДИОНУКЛИДНОГО ЗАГРЯЗНЕНИЯ ПРИРОДНЫХ ТЕРРИТОРИЙ

Р. Э. Авалян, А.Л. Атоянц, Э.А. Агаджанян, Р.М. Арутюнян

Գիտաժողովի նյութ

БИОТЕСТИРОВАНИЕ ПОЧВ ПРИРОДНЫХ ТЕРРИТОРИЙ АРМЕНИИ С УЧЕТОМ СОДЕРЖАНИЯ В НИХ РАДИОНУКЛИДОВ

Авалян Р.Э., Атоянц А.Л., Агаджанян Э.А., Арутюнян Р.М.

Գիտաժողովի կյուբ

**ЭКОЛОГО-ГЕНЕТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА СТЕПЕНИ ЗАГРЯЗНЕННОСТИ ПРИРОДНЫХ ТЕРРИТОРИЙ
В СИСТЕМЕ ПОЧВА-РАСТЕНИЕ**

Э. А. Агаджанян, Р. Э. Авалян, А. Л. Атоянц, Р. М. Арутюнян

Գիտաժողովի կյուբ

**Geochemical study of arable soils in Armenia and the study of the degree of their
clastogenicity based on a model test object in the soil-plant system**

Astghik Sukiasyan, Anahit Atoyants, Rimma Avalyan, Evelina Aghajanyan, Ruben Aroutiounian,

Armen Kirakosyan

Գիտաժողովի կյուբ

**GENOTOXIC ASSESSMENT OF TECHNOGENICALLY DISTURBED AREAS SOIL SAMPLES
(ARMENIA) IN THE SOIL-PLANT SYSTEM**

A.L. Atoyants, R.E. Avalyan, A.R. Sukiasyan, E.A. Agajhanyan, R.M. Aroutiounian, A.A. Kirakosyan,

A.J. Hovhannisyan

Գիտաժողովի կյուբ

**ОЦЕНКА ГЕНОТОКСИЧЕСКИХ ЭФФЕКТОВ ГЛУБИННЫХ ВОД ОЗ. СЕВАН (АРМЕНИЯ) С
ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МОДЕЛЬНОГО ТЕСТ-ОБЪЕКТА**

Э.А. Агаджанян, Р.Э. Авалян, А.Л. Атоянц, Р.М. Арутюнян

Գիտաժողովի կյուբ

**Изучение геохимических особенностей и мутагенной активности почвенных образцов
природных и техногенных ландшафтов Армении**

Авалян Р.Э., Атоянц А.Л., Сукиасян А.Р., Агаджанян Э.А., Арутюнян Р.М.

Գիտաժողովի կյուբ

**ECOTOXICOLOGICAL ASSESSMENT OF THE WATER CONDITIONS IN HIGH-MOUNTAIN LAKE
SEVAN (ARMENIA) DURING THE PERIOD OF EUTROPHICATION**

L.R. Hambaryan, R.E. Avalyan, A.L. Atoyants, E.A. Aghajanyan, E.K. Ghukasyan, B.K. Gabrielyan,

R.M. Aroutiounian

Գիտաժողովի կյուբ

**Tradescantia-Micronucleus assay of undisturbed Aragats massif (Armenia) soils genotoxicity
considering their radioactivity**

N. Movsisyana, R. Avalyan, A. Atoyants, O. Belyaeva, R. Aroutiounian

---

Գիտաժողովի կյուբ

**INVESTIGATION OF POTENTIAL MUTAGENICITY IN THE LAKE SEVAN WATER DURING THE
PERIOD OF EUTROPHICATION**

Avalyan R., Aroutiounian R., Gevorkyan A., Atoyants A.

Գիտաժողովի կյուբ

APPLICATION OF WATER GENOTOXICITY BIOMARKERS IN LAKE SEVAN

Aroutiounian R.M., Hovhannisyan G.G., Avalyan R.E., Atoyants A.L., Gabrielyan B.K., Sargsyan A.A.

Գիտաժողովի կյուբ

ASSESSMENT OF A FRESHWATER ECOSYSTEM SURFACE WATERS QUALITY BY GENETIC

MARKERS OF MODEL TEST-OBJECT

R.E. Avalyan, R.M. Aroutiounian, A.L. Atoyants

Գիտաժողովի նյութ

Tradescantia As Test System in the Genetic Monitoring of Environmental Pollution

Anahit L. Atoyants, Rimma E. Avalyan, Ruben M. Aroutiounian
